BREAST UNITS w Polsce

WEBINAR

Fundacja Onkologia 2025, Public Policy

12 maja 2020 r.

SIS, EUSOMA, NAPBC:

„Wszystkie kobiety na świecie powinny mieć dostęp do w pełni wyposażonych, gwarantujących wysoką jakość jednostek lub centrów leczenia chorób piersi, które zapewniają kompetentną i wszechstronną opiekę”.

Parlament Europejski:
wezwanie do zapewnienia kobietom skoordynowanej opieki w procesie diagnostyki i leczenia raka piersi

SIS i EUSOMA – punkt odniesienia

Program akredytacyjny dla ośrodków senologicznych (APBC)

„BREAST UNITS”

The requirements of a specialist Breast Centre

Quality indicators in breast cancer care: An update from the EUSOMA working group

Inicjatywa Komisji Europejskiej na rzecz walki z rakiem piersi

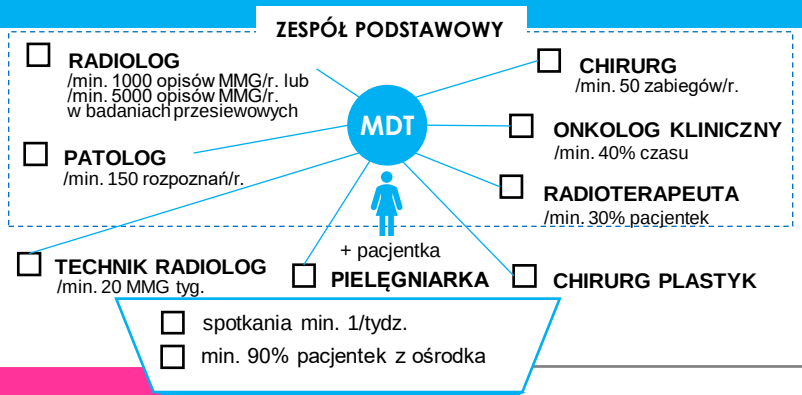
JAKIE ZADANIA MAJĄ BREAST UNITS?

1. Zapewnienie wielospecjalistycznej opieki chorym na raka piersi
2. Kontrola i ograniczenie opóźnień
3. Profilaktyka pierwotna i wtórna
4. Obserwacja, kontrola, efekt długoletni
5. Pomiar jakości

OGÓLNE

- ☐ aktualne protokoły postępowania klinicznego
- ☐ **min. 150** - liczba leczonych chorych z rozpoznaniem
- ☐ **500 tys**. - populacja w zasięgu opieki ośrodka
- ☐ BU jako autonomicznie działająca jednostka z liderem
- ☐ gromadzenie i audyt danych (3 lata); **CASE MANAGER**
- ☐ prewencja, promocja, edukacja

SPECJALIŚCI

- ☐ GENETYK KLINICZNY
- ☐ PSYCHOONKOLOG
- ☐ Spec. MEDYCYNY PALIATYWNEJ
- ☐ REHABILITANT
- ☐ GINEKOLOG
- ☐ KOORDYNATORZY, PIELĘGNIARKI ONKO.

1. PORADNIA

- ☐ Raportowanie liczby chorych
  - pierwszorazowe
  - w obserwacji
  - Zmiany
    - łagodne
    - złośliwe
- ☐ Czas oczekiwania
  - ☐ do **10 dni** – podejrzenie zm. łagodnej
  - ☐ do **5 dni** - podejrzenie raka
- ☐ Dedykowana/zalec.

2. DIAGNOSTYKA

2.1 OBRAZOWA

Mammografia

- ☐ Min. 2000 MMG/r.
- ☐ Max. 3% powtórzeń
- ☐ Wynik przekazany do 5 dni
- ☐ Monitoring wyników
- ☐ **Biopsje cienko- gruboigł. pod kontrolą obrazowania**
- ☐ 90% pacjentek objawowych zbadane w max. 2 tyg

2.2 PATOMORFOLOGIA

- ☐ Opis – kompletność i szczegółowość
  - ☐ Szablon CAP zalec.
  - ☐ 100% ocena marginesów
- ☐ **Wynik:**
  - ☐ **Po biopsji - do 5 dni przekazany w rozmowie**
  - ☐ Materiał pooperacyjny opisany w <10 dni
- ☐ Użycie klasyfikacji UICC (TNM)
- ☐ 90% wynik histpat znany przed zabiegiem

3. MDT

4. LECZENIE

- ☐ 80% leczenie skojarzone (r. lokalnie zaawans.)
- ☐ 2 tyg. max. czas oczekiwania od diagnozy dla 90%

4.1 CHIRURGIA

- ☐ Max. 1 operacja dla 90%

Oszczędzająca vs. Mastektomia

- ☐ 65% niskie zaawans. (dostęp RT i rekonstr.)
- ☐ 70-80% niskie zaawans. (dostęp: wszystkie opcje terap.)
- Gdy: z wyboru, wys. zaawansowanie, wys. ryzyko nawrotu

SLNB (scyntygraficzna ocena węzła wartownika)

- ☐ U 85% usunięcie węzłów chł. dołu pachowego; badanie min 10 węzłów
- ☐ < 5% odsetek niewykrywalności węzła
- ☐ Min. 10 węzłów pobranych u 90%

4.2 RADIOTERAPIA

- ☐ 90% pacjentek po chir. oszcz. – RT uzup
- ☐ 2 akceleratory, system TK, symulacji, planowania

4.3 L. SYSTEMOWE

- ☐ Leczenie neoadjuwantowe zgodnie ze standardem
- ☐ Możliwość włączenia 10% pacjentek do badań klin.

BREAST UNIT (SIS)

●●●

Struktura Proces Wskaźniki

WSPARCIE

- ☐ REHABILITACJA
  - dostępna dla wszystkich pacjentek bezpośrednio po terapii
- ☐ PSYCHOONKOLOG
  - dostęp na każdym etapie; formularze oceny stanu psychicznego (zalec.).
- ☐ PROGRAM ZACHOWANIA PŁODNOŚCI
  - kwalifikacja pacjentek zgodnie z zaleceniami
- ☐ PORADNICTWO GENETYCZNE

OBSERWACJA (follow-up)

- ☐ min 1x/r. badane wszystkie kobiety leczone chirurgicznie

EFEKT

- ☐ Ocena przeżywalności 5-10-letniej
- ☐ Nawrót miejscowy po leczeniu oszczędzającym po 5 latach
  - ☐ <5% dla raka inwazyjnego
  - ☐ <10% dla CIS
- ☐ <5% Nawrót miejscowy po mastektomii po 5 latach

OPINIA

10

powodów, dla których breast units (SIS/EUSOMA) powinny być upowszechnione w Polsce

10

1. Poprawia skuteczność leczenia chorych na raka piersi i wpływa na przeżycia wieloletnie. Udowodniony efekt, model BU jest oparty na praktyce i konsensusie naukowym (EBM)*

„Po wprowadzeniu opieki wielodyscyplinarnej śmiertelność z powodu raka piersi była o 18% niższa w ośrodkach BU”
Effects of multidisciplinary team working on breast cancer survival: retrospective, comparative, interventional cohort study of 13 722 women.
BMJ 2012; 344 doi: https://doi.org/10.1136/bmj.e2718 (Published 26 April 2012)
Changes in surgical management resulting from case review at a breast cancer multidisciplinary tumor board.
Newman EA[1], Guest AB, Helvie MA, Roubidoux MA, Chang AE, Kleer CG, Diehl KM, Cimmino VM, Pierce L, Hayes D, Newman LA, Sabel MS.

2. Motywuje do aktualizacji wiedzy: wymaga posiadania protokołów wewnętrznych, czyli spójnej, spisanej informacji „jak leczymy u nas” oraz pracy z odstępstwami

3. Pokrywa całą ścieżkę pacjenta – od profilaktyki do follow-up

4. Łączy i równoważy elementy kliniczne i organizacyjne

5. Jest mierzalny i policzalny, daje jasne punkty odniesienia; kompleksowe wskaźniki adresują kwestie kliniczne, organizacji procesu, doświadczenia i efekt

6. Promuje pracę zespołową (zgodnie ze specyfiką leczenia raka piersi). Leader to funkcja, nie tylko tytuł – ma skutecznie zarządzać

7. Promuje poprawę jakości w oparciu o dane i standard zgodnie z zaleceniami towarzystw naukowych. „Udowodnij wzrost, pokaż jak zarządzasz zmianą, żeby osiągnąć wymagany poziom”

8. Wymaga tego, co niezbędne, nie tworzy barier wejścia (infrastruktury medycznej, cyfryzacji, „wszystkiego pod jednym dachem”). To nie jest model posiadania zasobów, tylko model odpowiedzialności za pacjenta

9. Pozwala na lepsze zarządzanie finansami, planowanie zasobów i wydatków. Konkurencyjność i prestiż (perspektywa systemu i szpitala)

10. Informacja dla pacjenta:

„W tym szpitalu będę dobrze leczona”

Akredytowane Breast Units (SIS) w Polsce

Zachodniopomorskie Centrum Onkologii

Świętokrzyskie Centrum Onkologii

Uniwersyteckie Centrum Leczenia Chorób Piersi przy Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie

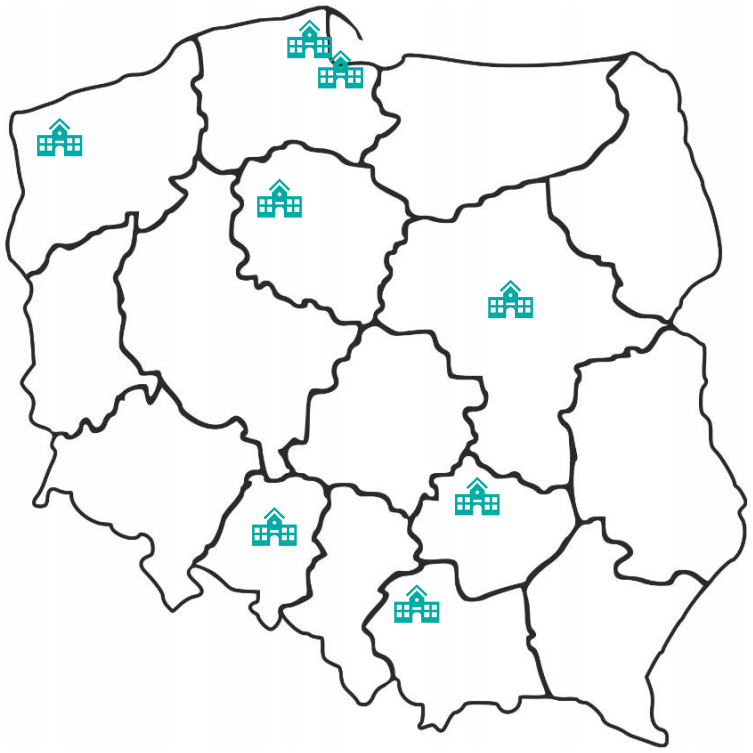
Centrum Onkologii w Bydgoszczy im. prof. F. Łukaszczyka

Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Piersi Szpital Morski im PCK, Gdyńskie Centrum Onkologii

Opolskie Centrum Onkologii im. Prof. Tadeusza Koszarowskiego w Opolu

Centrum Terapii Chorób Piersi, Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie

COPERNICUS Mamma Centrum, Gdańsk

„Gdzie mogę się leczyć?”

Przybywa jednostek breast unit w Polsce.

Co o nich wiemy?

AKREDYTACJA (8) = poddane audytowi zewnętrznemu, oceniono protokoły i wskaźniki jakości

INNE (ok. 20) = ?

Szukamy sposobu na upowszechnienie sprawdzonego modelu breast units

PROGRAM AKREDYTACYJNY DLA OŚRODKÓW SENOLOGICZNYCH (APBC)

„BREAST UNITS”

2 OŚRODKI

DANE ZA **3-4** LATA

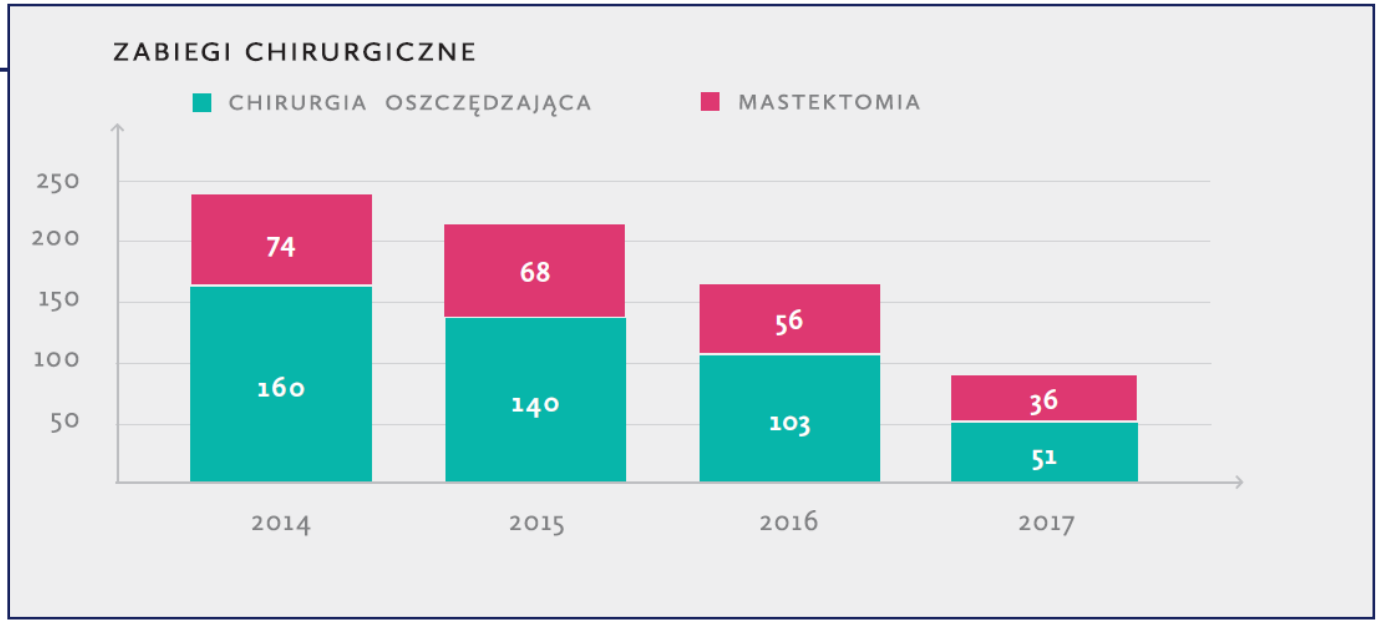
BAZY INFORMATYCZNE

CEL: OCENA WSKAŹNIKÓW

AUDYT ŹRÓDEŁ INFORMACJI

Dane i ocena wskaźników

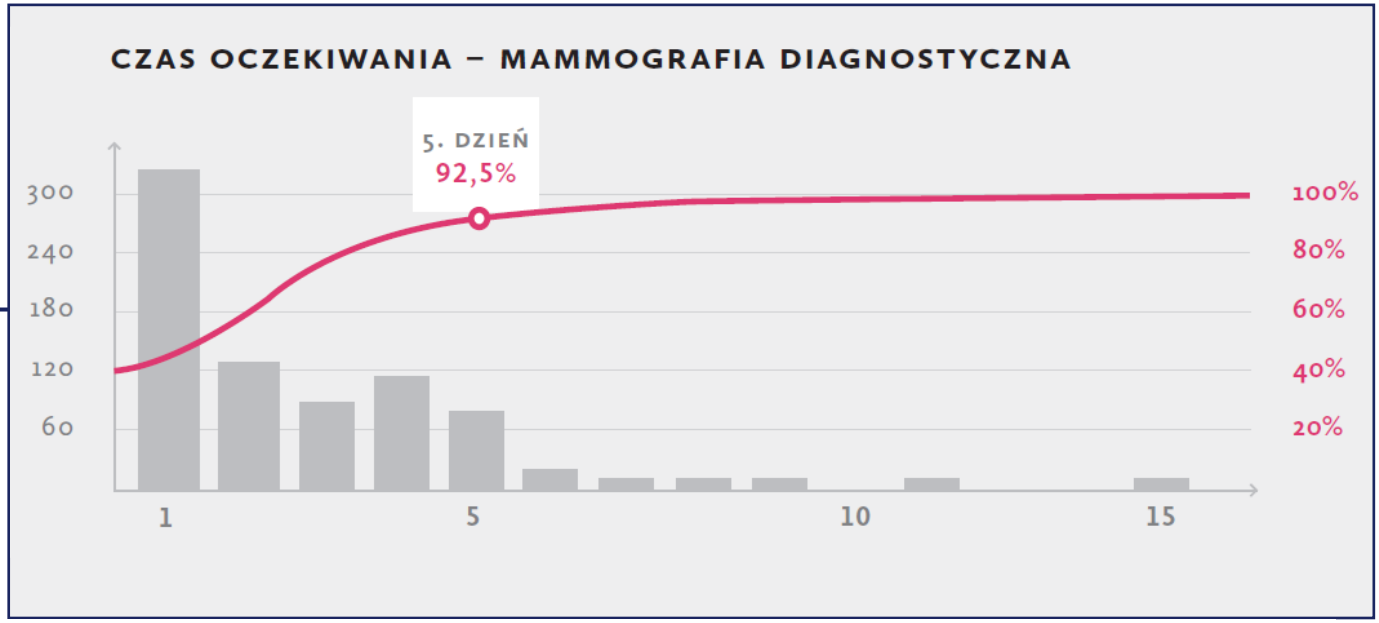
1. **LICZBA PROCEDUR**
2. **CZAS OCZEKIWANIA**
3. **STANDARD KLINICZNY**

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY W WARSZAWIE, *HIS*

Dane i ocena wskaźników

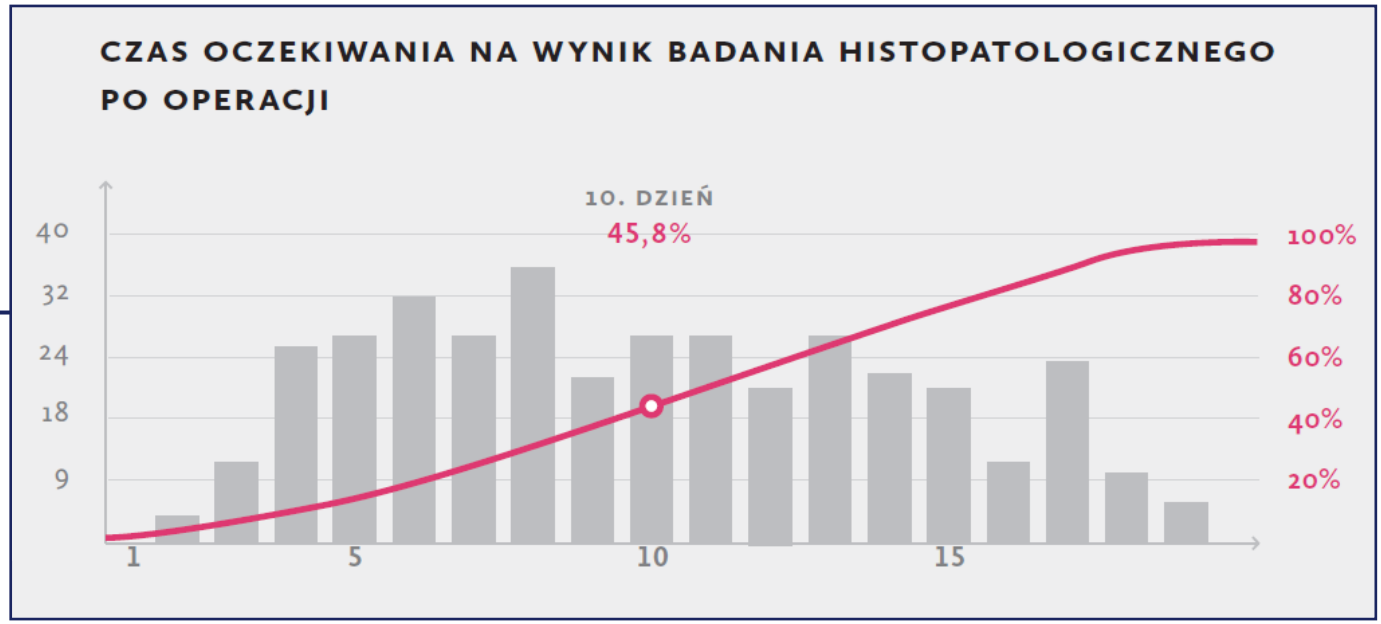
1. **LICZBA PROCEDUR**
2. **CZAS OCZEKIWANIA**
3. **STANDARD KLINICZNY**

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY W WARSZAWIE, *HIS/RIS 2017*

Dane i ocena wskaźników

1. **LICZBA PROCEDUR**
2. **CZAS OCZEKIWANIA**
3. **STANDARD KLINICZNY**

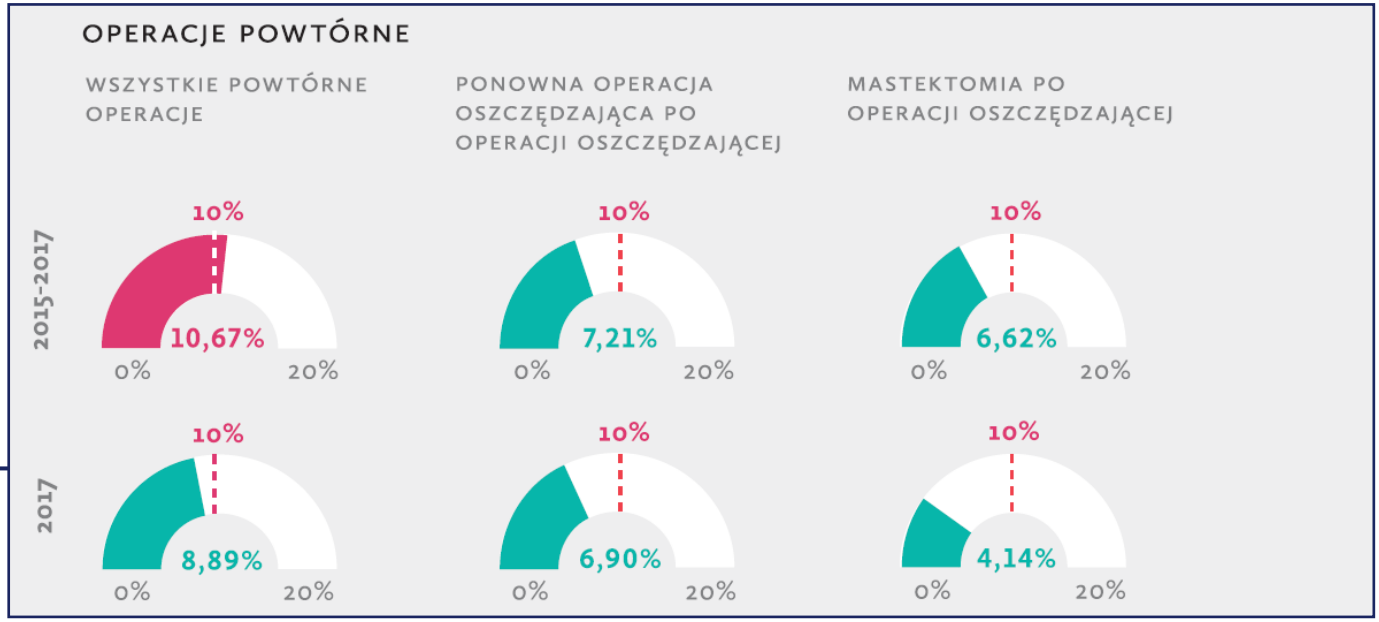

BIAŁOSTOCKIE CENTRUM ONKOLOGII, *HIS*/RIS 2017

Dane i ocena wskaźników

1. **LICZBA PROCEDUR**

2. **CZAS OCZEKIWANIA**

3. **STANDARD KLINICZNY**

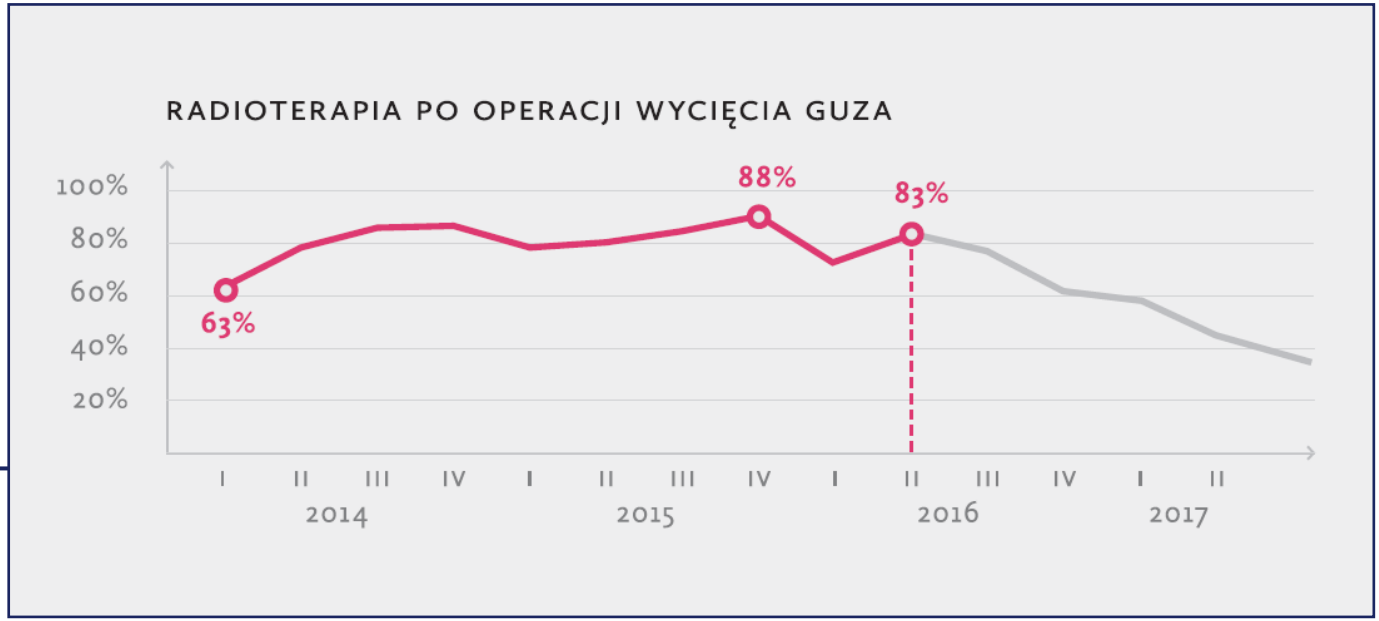

BIAŁOSTOCKIE CENTRUM ONKOLOGII, *HIS/R&V 2017*

Dane i ocena wskaźników

1. **LICZBA PROCEDUR**

2. **CZAS OCZEKIWANIA**

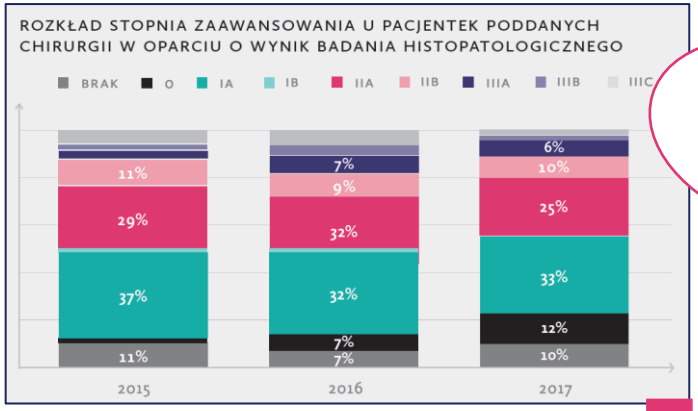
3. **STANDARD KLINICZNY**

BIAŁOSTOCKIE CENTRUM ONKOLOGII, *HIS/R&V 2017*

Dane i ocena wskaźników

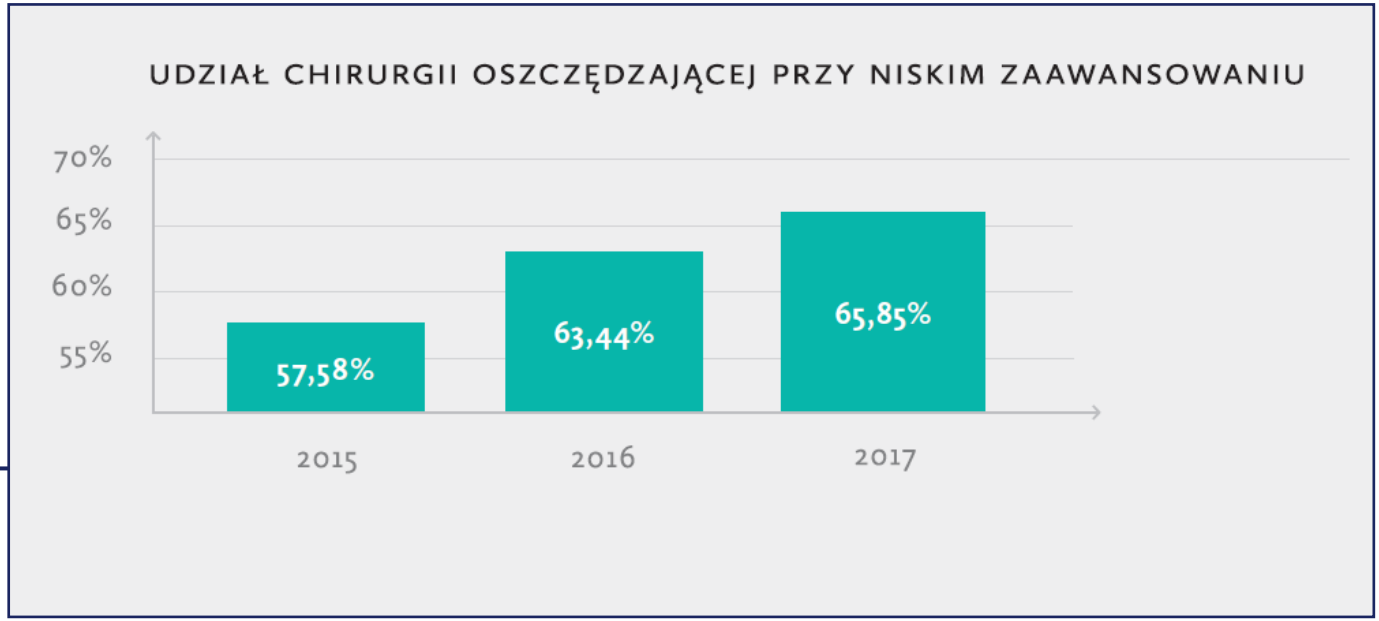
1. **LICZBA PROCEDUR**

TNM!

2. **CZAS OCZEKIWANIA**

3. **STANDARD KLINICZNY**

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY W WARSZAWIE, *HIS 2017*

Dane i ocena wskaźników

OGRANICZENIA

1. **LICZBA PROCEDUR**
2. **CZAS OCZEKIWANIA**
3. **STANDARD KLINICZNY**

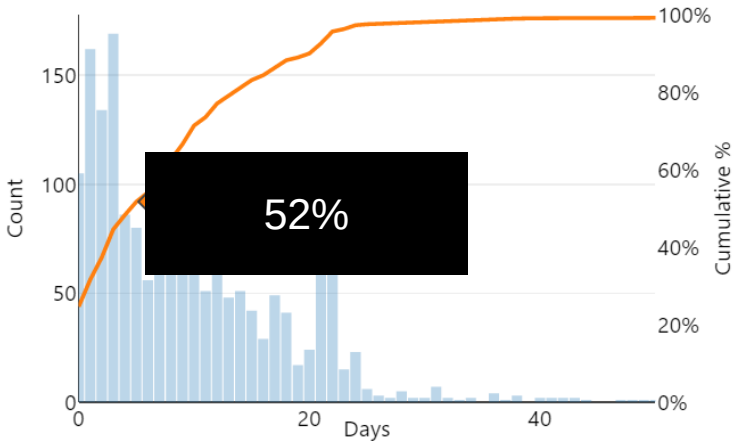
EFEKTY

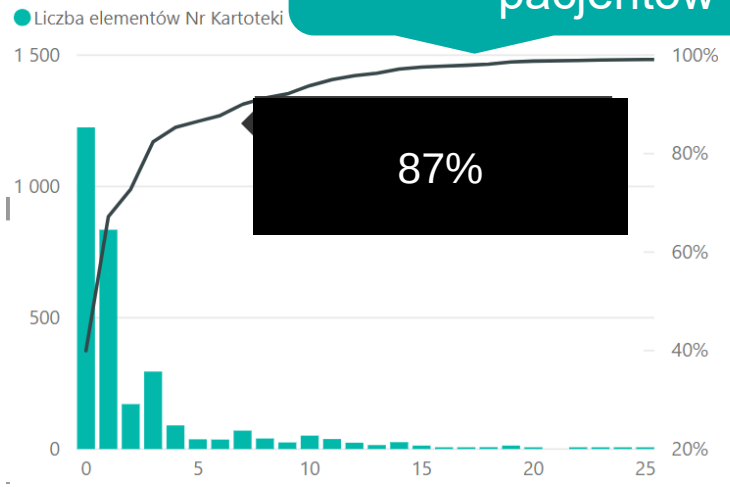
OCENA PRZEŻYWALNOŚCI 5-10-LETNIEJ

Skuteczność audytu – BCO 1 vs. 2 edycja

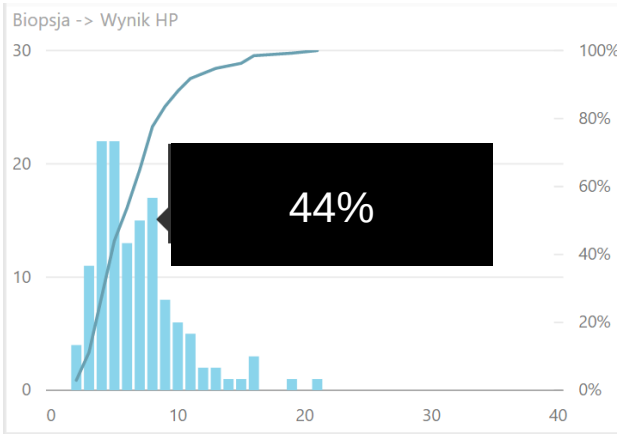
Mammografia – wynik do 5 dni

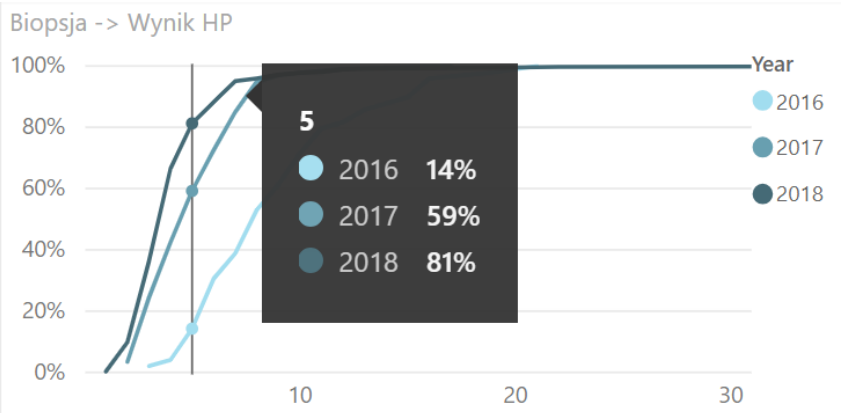
Poprawa efektywności dla pacjentów

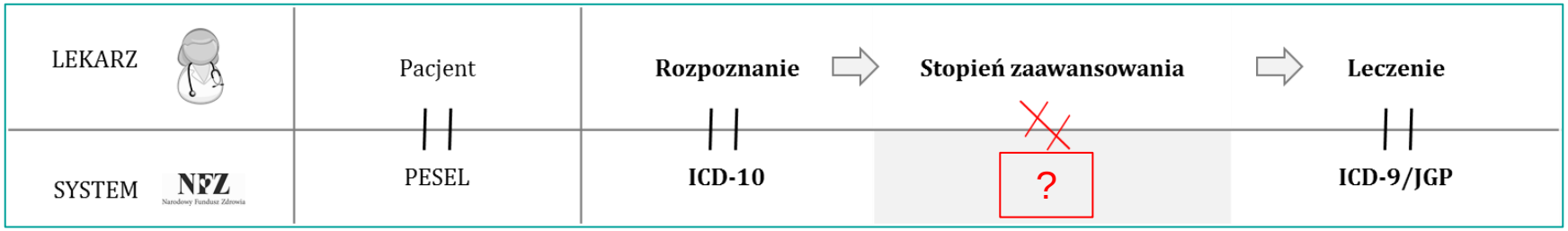

Biopsja – wynik do 5 dni

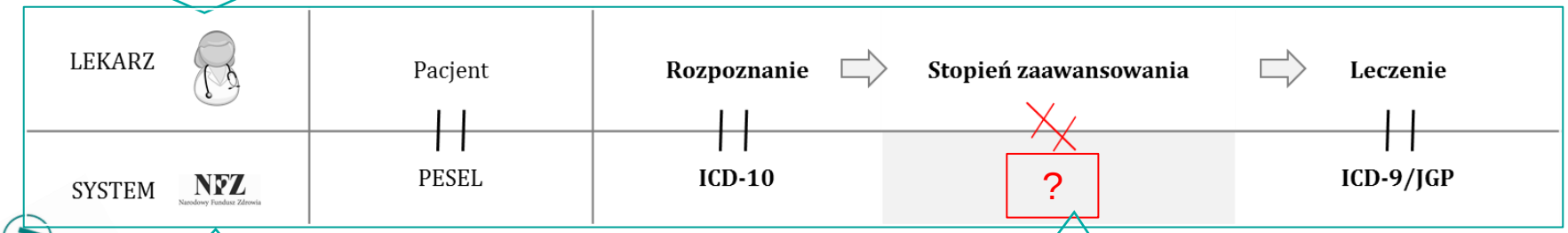
Jakich danych potrzebujemy? vs. Co widzi system?

Jakich danych potrzebujemy? vs. Co widzi system?

ŹRÓDŁA DANYCH

Systemy szpitalne:
HIS, RIS, PACS, R&V

Poziom centralny:
rejestry onkologiczne,
NFZ i inne bazy danych

TNM
Powiązanie rozpoznania
z leczeniem
Do niedawna krytyczna
luka w systemie

Praca nad jakością – na poziomie ośrodka i w oparciu o powszechnie uznany standard – działa

Akredytacja SIS
i
polskie breast units (MZ)

SIS	MZ
Wytyczne	Rozporządzenia Umowy z NFZ
Wskaźniki	Odwołanie do obwieszczenia z miernikami dla raka piersi
Wizyta komisji akredytacyjnej	X

OGÓLNE

	SIS	MZ
KWALIFIKACJA	Min. 150 leczonych przypadków złośliwego raka piersi rocznie	120 zabiegów chirurgicznych dla Ośrodka Raka Piersi 250 zabiegów dla Centrum Kompetencji Raka Piersi (!)
PROTOKOŁY	Pisemne protokoły odnoszące się do standardu	Pisemne protokoły odnoszące się do standardu
SKRINING	Realizacja badań przesiewowych; udokumentowane działania w obszarze promocji i edukacji	Brak /obwieszczenie/

DIAGNOSTYKA

	SIS	MZ
MMG DIAGNOSTYCZNE	2000 badań wykonanych rocznie w ośrodku	Brak
LICZBA MMG NA SPECJALISTĘ	Min. 1000 MMG diagnostycznej/rok Min. 5000 MMG skriningowej/rok Technik radiolog – min. 20 MM/tydzień	1000 badań MMG na specjalistę/3lata
MMG – BADANIA POWTÓRZONE	Do 3% badań powtórzonych ze względu na jakość	Brak
BIOPSJA	Diagnoza nowotworu potwierdzona przed leczeniem u 90% chorych	Brak

DIAGNOSTYKA

	SIS	MZ
PATOMORFOLOGIA Rozpoznania i jakość	Odsetek liczby rozpoznań, dla których odnotowano czynniki prognostyczne: typ histologiczny; stopień złośliwości; ER i PR; zaawansowanie patologiczne (T i N); rozmiar w mm części inwazyjnej dla minimum 90% pacjentek	Brak
PATOMORFOLOGIA Liczba rozpoznań na specjalistę	Min. 150 badań rozpoznań raka piersi rocznie	Równoważnik co najmniej 1 etatu – lekarz specjalista w dziedzinie patomorfologii z udokumentowanym doświadczeniem dokonania co najmniej **150 rozpoznań** pierwotnego raka piersi w grupie świadczeniobiorców w dowolnym wieku, we wszystkich stadiach zaawansowania w roku kalendarzowym **potwierdzonym przez konsultanta wojewódzkiego**

	SIS	MZ
CHIRURGIA OSZCZĘDZAJĄCA VS. MASTEKTOMIA w niskim stopniu zaawansowania	Optymalnie 70 - 80 % zabiegów oszczędzających	Brak
JEDNA OPERACJA w celu usunięcia guza pierwotnego	90%	Brak wymogu /raportowanie wg obwieszczenia/

	SIS	MZ
LECZENIE UZUPEŁNIAJĄCE po chirurgii oszczędzającej	Dla min. 90% pacjentek	Brak /obwieszczenie/
DOŚWIADCZENIE SPECJALISTY	Pacjentki z rozpoznaniem raka piersi - 30%	W oddziale o profilu radioterapia – równoważnik co najmniej 2 etatów (nie dotyczy dyżuru medycznego) – lekarz specjalista w dziedzinie radioterapii lub radioterapii onkologicznej albo równoważnik co najmniej 1 etatu – lekarz specjalista w dziedzinie radioterapii lub radioterapii onkologicznej oraz równoważnik co najmniej 1 etatu – lekarz z I stopniem specjalizacji

SPECJALIŚCI I MDT

	SIS	MZ
SKŁAD ZESPOŁU	Specjaliści: chirurg, onkolog kliniczny, patolog, radiolog, radioterapeuta, pielęgniarka onkologiczna, case manager, ew. inni członkowie zespołu	Specjaliści: chirurg, onkolog kliniczny, patomorfolog, radiolog, radioterapeuta, pielęgniarka, psychoonkolog, fizjoterapeuta
SPOTKANIA ZESPOŁU	Min. 1 raz/tydzień	Min. 1 raz/tydzień
PLANOWANIE LECZENIA I OCENA PRZEZ MDT	Dla min 90% pacjentek; rekomendowana jest obecność pacjentki	Obligatoryjne konsylium I i II stopnia. 10 dni na przedstawienie planu postępowania klinicznego od zgłoszenia się pacjentki do ośrodka (dla 90% pacjentek). Brak rekomendacji dot. udziału pacjentek.

SPECJALIŚCI I MDT

	SIS	MZ
OCENA PRZEŻYWALNOŚCI 5-10 LETNIEJ	Monitoring i raportowanie	Brak
WZNOWY PO LECZENIU	Monitoring i raportowanie (mniej niż 5%)	Brak

Wymaga współpracy systemu

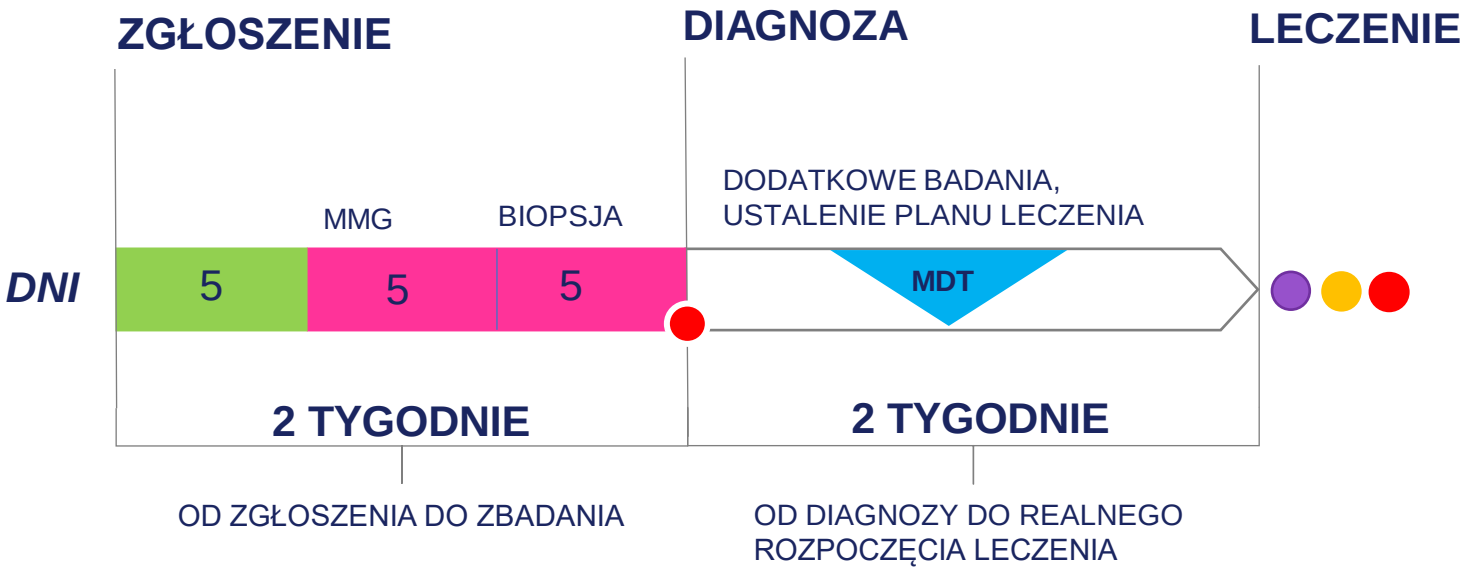
MZ – obowiązek raportowania mierników

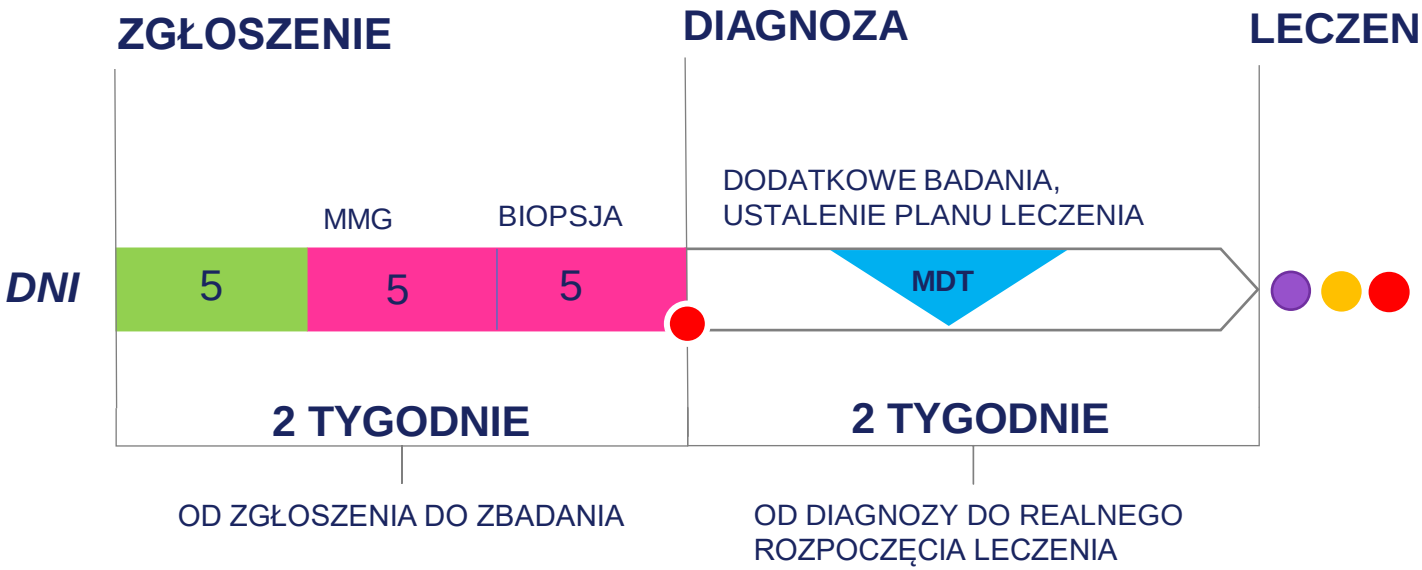
OBWIESZCZENIE
MINISTRA ZDROWIA[1)]

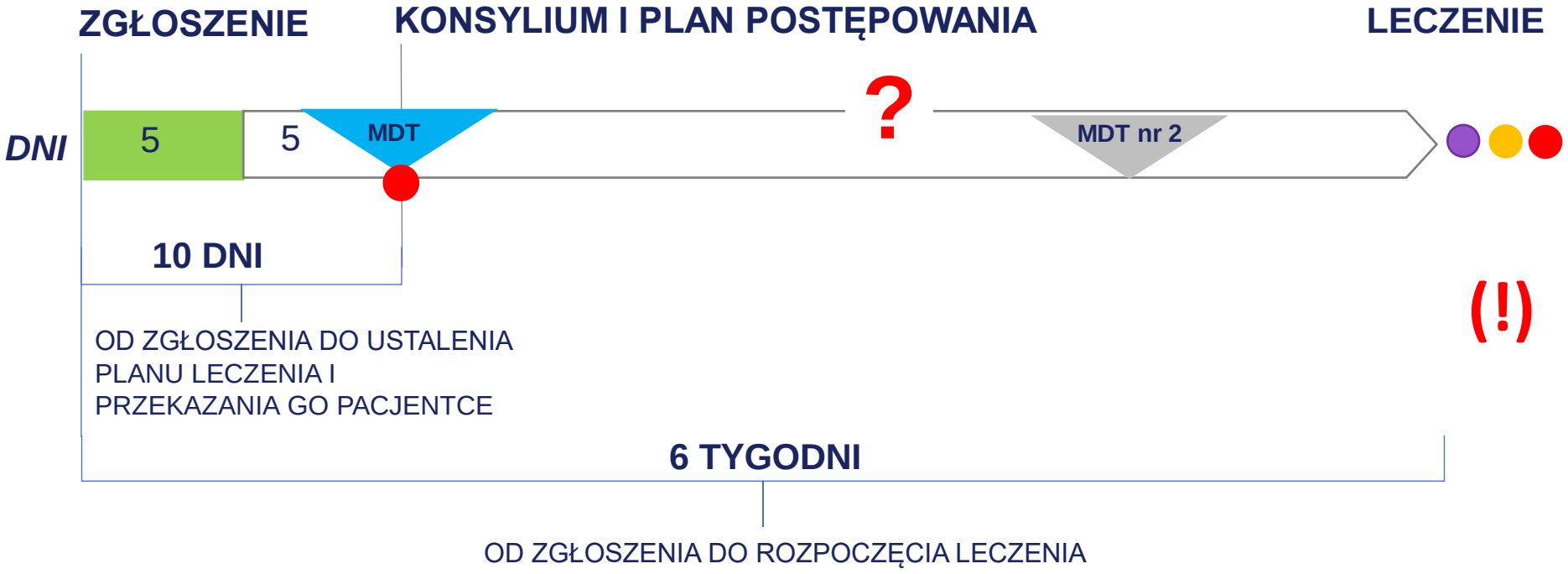
z dnia 2 lipca 2018 r.

w sprawie mierników oceny prowadzenia diagnostyki onkologicznej i leczenia onkologicznego

- Niekompletne
- Część odwołuje się do pakietu onkologicznego (brak pomiaru realnych czasów oczekiwania)
- Nieaktualne (zmienił się zakres raportowanych danych do NFZ)
- Wyliczane i raportowane 1 raz na rok **PRZEZ OŚRODKI**

ZGŁOSZENIE
DIAGNOZA
LECZENIE
DNI
MMG
BIOPSJA
DODATKOWE BADANIA,
USTALENIE PLANU LECZENIA
5
5
5
MDT
2 TYGODNIE
2 TYGODNIE
OD ZGŁOSZENIA DO ZBADANIA
OD DIAGNOZY DO REALNEGO
ROZPOCZĘCIA LECZENIA

ZGŁOSZENIE
DIAGNOZA
LECZENIE
DODATKOWE BADANIA,
USTALENIE PLANU LECZENIA
MMG
BIOPSJA
DNI
5
5
5
MDT
2 TYGODNIE
2 TYGODNIE
OD ZGŁOSZENIA DO ZBADANIA
OD DIAGNOZY DO REALNEGO
ROZPOCZĘCIA LECZENIA

ZGŁOSZENIE
KONSYLIUM I PLAN POSTĘPOWANIA
LECZENIE
DNI
5
5
MDT
?
MDT nr 2
10 DNI
(!)
OD ZGŁOSZENIA DO USTALENIA
PLANU LECZENIA I
PRZEKAZANIA GO PACJENTCE
6 TYGODNI
OD ZGŁOSZENIA DO ROZPOCZĘCIA LECZENIA

Największe ryzyko

Czy w efekcie projektu ministerialnego pacjent może uzyskać błędną informację na temat standardu opieki w ośrodku?

Problem

- MZ wprowadza mylące i nieuzasadnione rozróżnienie na ośrodki 2 kategorii
- Wymogi zawarte w rozporządzeniach są wybiórcze, niepowiązane z zaleceniami klinicznymi, rozbiegają się z zalecanymi SIS/EUSOMA
- Sytuacji nie zmienia obowiązek raportowania zgodnie z obwieszczeniem MZ – mierniki są niekompletne

Do projektu weszło kilkanaście ośrodków. Większość akredytowanych przez SIS nie przystąpiła.

Co mamy?

8 akredytowanych ośrodków

Zalecenia i mierniki SIS/EUSOMA

Zalecenia MZ

NFZ/AOTMiT – Finansowanie

Rozporządzenia o BU

Mierniki MZ

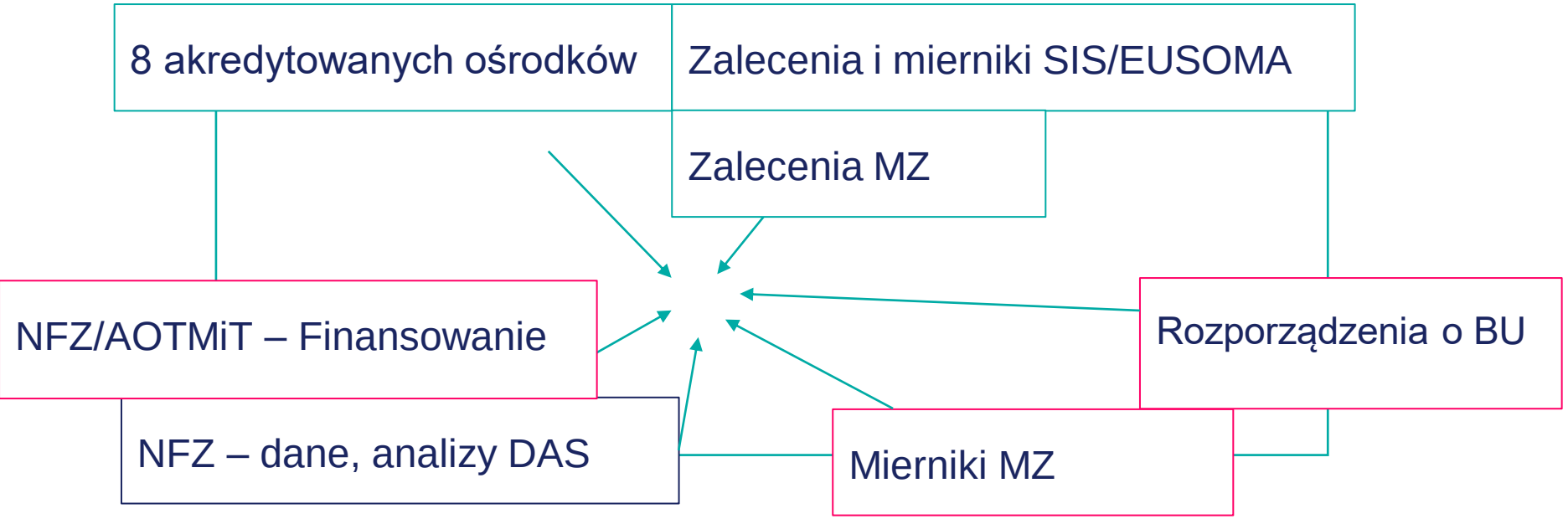
NFZ – dane, analizy DAS

Gotowość ośrodków i prestiż BU

Wsparcie interesariuszy systemu

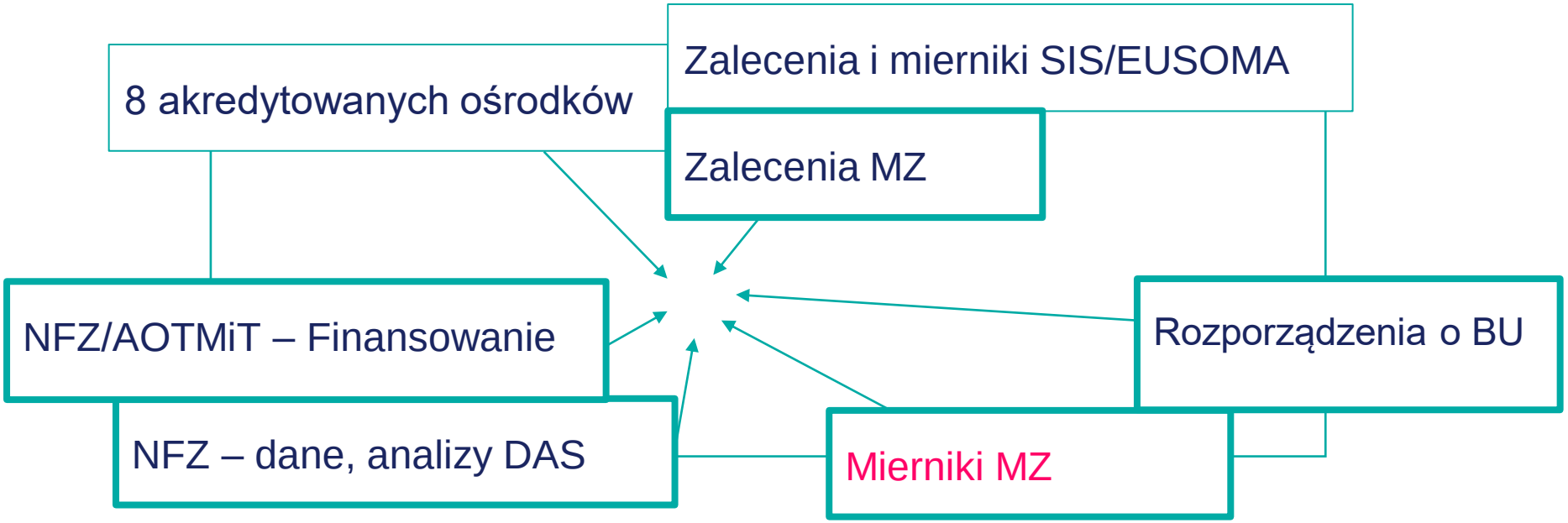
Co dalej?

Gotowość ośrodków i prestiż BU

Wsparcie interesariuszy systemu

Co dalej?

1. Zmiana mierników MZ – system potrzebuje dobrego punktu odniesienia
2. Mechanizm aktualizacji zaleceń MZ
3. Włączenie NFZ – dane, analizy do procesu oceny mierników
4. Usunięcie błędów z rozporządzenia, aktualizacja w stronę diagnozy i uruchomienia procesu naprawy

Tytuł *breast unit* lub inny sugerujący wysoką jakość powinien być przyznawany tylko ośrodkom, które takie kryteria spełniają

1. Sprawdzony konsensus naukowy
2. Gromadzenie danych - monitoring jakości
3. Kryteria włączenia – kompleksowość i odpowiedzialność za całą ścieżkę pacjenta
4. Jawność
5. Praca na poziomie systemu nad docelowym systemem oceny jakości

Breast units i inne „units” dają realną szansę na poprawę kompleksowości i koordynacji opieki

Dziękujemy!

Fundacja Onkologia 2025 i Public Policy

Anna Andrzejczak
+48 608 68 10 78
anna.andrzejczak@onkologia2025.pl

Ewelina Żarłok
+48 600 123 458
ewelina.zarlok@revelva.com